

لویی رابینو

ولادیمیر مینورسکی

«قدر زر زرگر شناسد، قدر گوهر گوهری». آن چه می آید ترجمه یادداشتی است به قلم مینورسکی در رثای لویی رابینو که یکی دو سال بعد از فوت او در نشریه انجمن آسیایی بریتانیا منتشر شد.^۱ پاره‌ای از مهم‌ترین آثار و نوشته‌های او به زبان فارسی منتشر شده‌اند که برای آگاهی بیشتر می‌توان به مقدمه کتاب فرمانروایان گیلان او مراجعه کرد.^۲

ک. ب.

لویی رابینو خود به فکر بود و در انتهای یکی از کتاب‌هایش به نام سکه‌ها، نشان‌ها و مهرهای شاهان ایران (۱۹۶۱-۱۵۰۹) که به همت دولت ایران منتشر شد^۳ کتاب‌شناسی آثارش را منتشر کرد. بعد از

آن نیز چند نوشته دیگر از او منتشر شد از جمله «سکه‌های سلسله‌های جلایری، قراقویونلو، مشعشع و آق قویونلو» که بعد از فوت او در آمد.^۴ ولایات دارالمرز ایران، گیلان^۵ و مازندران و استرآباد^۶ معروف‌ترین کتاب‌های او هستند، که در کنار بررسی‌هایش در مورد تبارشناسی پیچیده حکام ولایات جنوبی کاسپی^۷ و همچنین دو بررسی سکه‌شناختی متأخر او در مورد سلسله‌های ایرانی نامدهای میدید در مقام گنجینه‌ای از دانش و اطلاعات ارزش خود را حفظ خواهند کرد. این خود جای خوشوقتی است که لویی رابینو به رغم گرفتاری‌های اداری فراوان و سلامتی متزلزل توانست با یک چنین توان و پشتکاری به مطالعات مورد علاقه‌اش بپردازد.

هـ [هیاسینت] ل. [لویی] رابینو دی بورگومال که در ۲۷ ژوئیه ۱۸۷۷ به دنیا آمد و در ۲۶ سپتامبر ۱۹۵۰ درگذشت، در توسعه دانش ما نسبت به تاریخ و جغرافیای ایران سهم عمده‌ای داشت.

پدرش مدیر بانک شاهی ایران بود و علاقه‌مند به تحقیق و تتبع، به همین جهت توجه او را به مطالعات ایرانی معطوف داشت. در همان ایام جوانی با چم و خم خطاطی فارسی که موضوع دشواری بود آشنایی یافت و بر مجموعه‌ای از سکه‌های ایرانی که در مالکیت بانک [شاهی] بود شرحی نوشت. دوران خدمت او در شعبه کرمانشاه آن نهاد با وظایف کنسولی در حوزه کردستان ایران توأم شد و با علاقه در مورد تقسیمات اداری آن حدود و مسائل اصلی عشایر نیمه کوچرو و خاندان‌های حاکم و تیره‌های مختلف آن‌ها به تحقیق و نگارش دست زد (گزارش‌های خدمات کنسولی منتقل شد و به رشت مأموریت یافت؛ شش سال را

در آن جا سپری کرد و اوقات فراغت را به تحقیق پیرامون جغرافیا، تاریخ، کتیبه‌ها و صنایع ولایات [جنوبی دریای] کاسپی گذراند. تا آخرین روزهای زندگی به این دلبستگی سال‌های جوانی وفادار ماند. او که با تسلط کامل هم به زبان انگلیسی می‌نوشت و هم به زبان فرانسه، در مورد کرانه‌های جنوبی دریای کاسپی تعداد زیادی کتاب، مقاله و سفرنامه منتشر کرد.

در سال ۱۹۱۲ رابینو به (Mogador مراکش) منتقل شد و در آن جا به ساختار حقوقی Hubus (وقف) علاقه‌مند شد. پس از خدمت در از میر و سالونیکا، در مقام سرکنسول قاهره (۳۷-۱۹۲۹) بازنشسته شد ولی وزارت امور خارجه تا سال ۱۹۴۷ کماکان از تجربه او برخوردار بود.

1. V. Minorsky "H. L. Rabino di Borgomale" in *Journal of the Asiatic Society of Great Britain and Ireland*, No. 3-4 (Oct. 1952), pp. 180-184.
۲. ترجمه م. پ. جکتاجی و دکتر رضامدنی (رشت: نشر گیلکان، ۱۶۴)، صص ۱۶-۱۹.
3. *Coins, Medals - and Seals of the Shahs of Iran, 1509-1941* (London, 1945).
4. in *Numismatic Chronicle*, Sixth Series, Vol. X, 1950.
5. *Revue du Monde Musulman*, Vol. XXX VII, 1916.
6. in E. J. W. Gibb Memorial Series, 1928.
۷. در نشریات ذیل:

Journal of the Royal Asiatic Society and *Journal Asiatic*